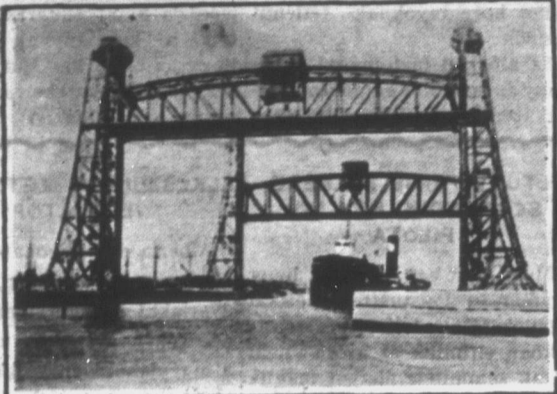
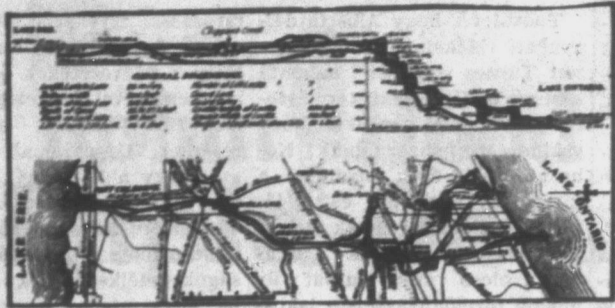
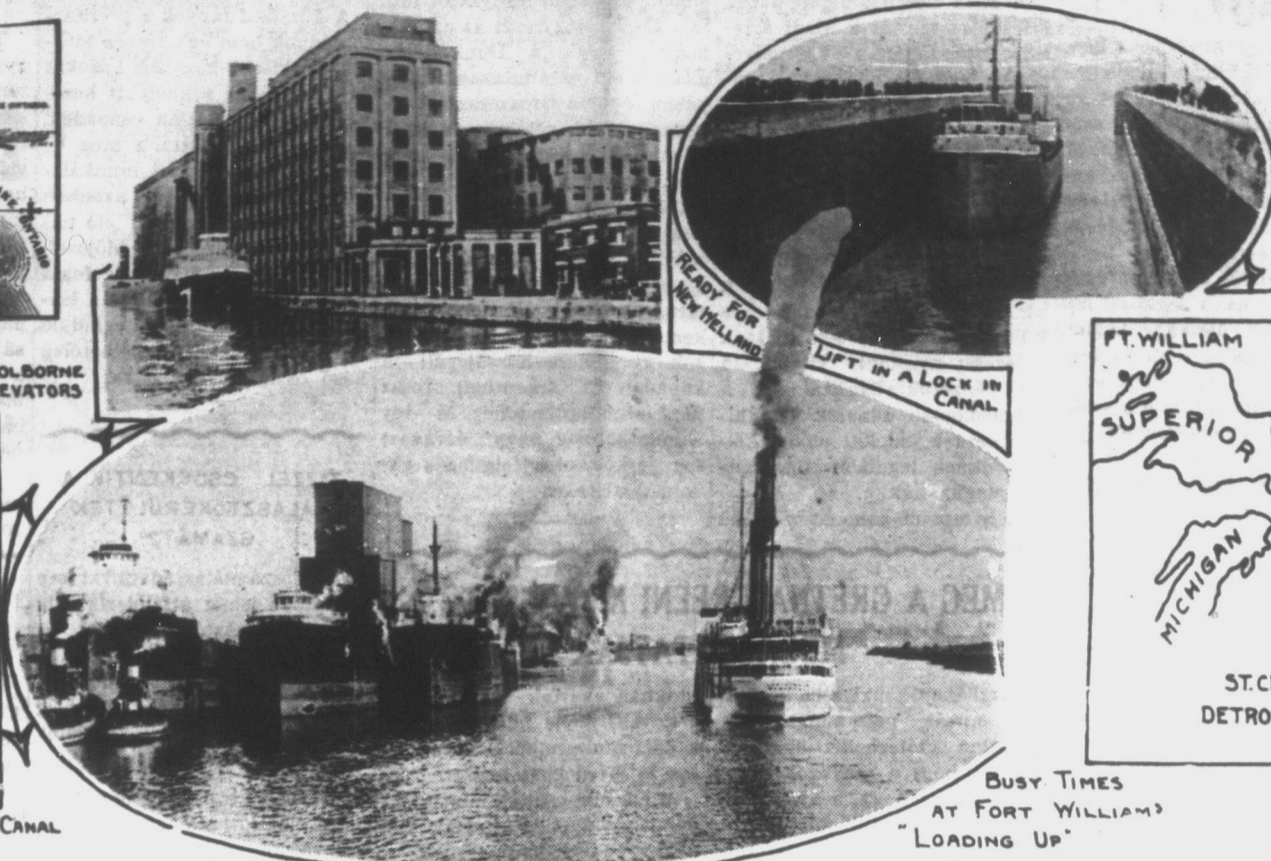

Magyar Welland: a világ legnagyobb csatornahálózatának központja

2 TYPICAL VERTICAL LIFT BRIDGES ON NEW WELLAND CANAL

PT. COLBORNE ELEVATORS

READY FOR NEW WELLAND
LIFT IN A LOCK IN CANAL

BUSY TIMES AT FORT WILLIAM? "LOADING UP"

Az alant bemutatott rajz világosan mutatja a víztechnika legújabb csodájának, a nemrég elkészült Welland-csatornának fekvését az Erie és az Ontario tavak között. A Fort William-Montreal közötti 1,140 mérföldes víziútnak 639 láb esése van, miből egyharmadrész az aránylag rövid Welland-csatornára esik. (A "Southam Press" felvétele)

A felső bal sarokban látható térkép, valamint a felette elhelyezett keresztmetszet a Welland-csatorna pontos fekvését és részletes adatait tárja elénk, melyek szerint a Welland-csatorna hét szakaszának segítségével a Nagy Tavak gabonaszállító gőzösei Montreal felé hajózva alig 25 mérföldes távolságon keresen 325 lábbal süllyednek a tenger színe felé. A közép felül az Erie tó legfontosabb kanadai kikötője, Port Colborne gabonátárházait, míg a jobb felső sarokban a Welland-csatorna egy szakaszát mutatjuk be, még pedig az utóbbinak vízzel való megtöltése előtt. Az alsó sorban két wellandi közúti hid látható felemelt állapotban, midőn alattuk éppen egy 200 láb hosszú gabonahajó halad el. Az alsó kerekded képen pedig Fort William 93 millió bushelt befogadó elevátoraiból rakodnak az emeletmagasságu gabonaszállító tehergőzösk, melyek megtöltve alig látszanak ki a vízből. — Az első Welland-csatornát 107 esztendővel ezelőtt, 1824-ben kezdték építeni, komolyan azonban csak 1913-ban fogtak hozzá a mélyítéshez és kiszélesítéshez. Amint a közelmúltban nyilvánosságra hozták, 120 millió dollárba rúgnak az építési költségek és nem egy munkás, köztük sajnos több magyar vesztette a különböző szerencsétlenségek során életét. A jelenlegi csatorna medrét vasbetonfalak óvják meg a beomlástól, maga a csatorna szintje 310 láb széles. A Welland-csatorna felett 21 hidon bonyolítják le a forgalmat, viszont a nagy hajók útjából nagyerejű villamos motorok emelik óriási magasságra a nehéz acélalkotmányokat. — A Welland-csatornára nemcsak kanadai, de nemzetközi szempontból is igen nagy feladat vár. Jelenleg ugyan csak Prescott kikötőjé járhatnak a Nagy Tavak gőzösei, miután a St. Lawrence folyam felsőfolyásának kémiai tisztítási ügye főleg az Egyesült Államok akadékoskodása folytán még nem intézhető el. Amint elkészül azonban a St. Lawrence-csatorna, a tengerjáró hajók egészen Fort William-Port Arthur kikötőjéig közlekedhetnek, illetőleg a Nagy Tavak gőzösei minden átrakodás nélkül közvetlenül Európa és a többi világrész kikötői között bonyolíthatják le a forgalmat, ezáltal millió és millió dollárt takarítván meg fuvardíjakban Nyugatkanada gabonatermelőinek.

„A magyar nép a nehéz idöket könnyebben fogja tulélni”

Lord Rothermere a következő nyilatkozatot adta a Magyar Távirati Iroda londoni levelezőjének: — Bethlen miniszterelnök visszavonulása természetesen aggodalmat ébresztett Magyarország külföldi barátaiiban. Tíz esztendősi miniszterelnöksége alatt sorsdöntő hazáját annyi nehézség és veszélyen vezet- te át, hogy erős keze a kormány keréken a belső béke és egészséges külső politika biztosítéká nak látszott.

— Az elkövetkező tél kétség- telenül igen kemény megpró- báltatásokat tartogat minden nép számára. Mégis erős a bi- zodalom, hogy ez a nemzet, amely annyi keserves vészből vágta ki magát, most sem fogja elfeledni, hogy a belső rend megörzése elengedhetetlen fel- tétele a gazdasági helyzet ja- vulásának.

— A magyar nemzet, hála a munkabíró és edzett magyar népnek, a világra szakadó ne- héz idöket könnyebben fogja tulélni, mint sok más, eddig lát szölag szerencsésebb nép. A magyar faj egészséges és rom- latlan jelleme alig felbecsülhe- tő nemzeti érték. Az új kor- mányának kedvező kilátása van arra, hogy kivárja az idök jobbrafordulását, ha a nemzet hősies áldozatkészségére tá- maszkodva, magabizóan áll el- len a megpróbáltatásoknak.

A magyar faj több század óta most első ízben újból a maga egyéni életét éli és a megnyilat- kozó kiváló tulajdonságai egy- re több megbecsülést és érté- sebb barátokat szereznek szá- mára a világ népei között. En- nek a ténynek a felismerése, Magyarországnak és új kormá- nyának az elkövetkező nehéz idökben lelki támaszul szolgál- hat és megkönnyíti kívárm a jobb idöket, midőn a Magyaror- szágnak kijáró igazság elkövet- kezik és Magyarország kivívja helyét a nap alatt.

MEGAJÁNDÉKOZTAK A BANDITÁK AZ ÁLDOZATOT

A Calgarytól délre fekvő kis Nanton város közelében fur- fangos módon járt az ugynevez- telt "hold-up" banditák eszén- tal egy Kester nevű elmés kanad- na. A nantoni üzletember még éppen egy sikeres kölcsöntár- gyalás után hajtott haza az or- szágoton Calgaryból, ahol nagy nehézségek árán 200 dollárt szerzett legsürgösebb tartozá- sainak kiegyenlítése céljából. Az egyik éles kanyarulatban egyszerre két sötét alak ugrott elő a fülhalmából és mindkét oldalról revolvért szegezvé- n Kesternek pénztárcája, órája

és esetleges ékszerel átadására utasították. A ravasz kalmár azonban ez egyszer túljárt még a banditák eszén is. Egyszer- rűen gyanútan képpel azt állít- totta, hogy ő is "szakitárs", még hozzá néhány órával ezelőtt lop- ta az autóbilt Calgaryban s most az Egyesültekbe kell mi- hamarabb átjutnia, mielőtt raj- szakapnák. A két jómódár any- nyira komolyan vette a dolgot, nemcsak szabadonengedték a 200 dollár tulajdonosát, hanem egy dollárt is adtak Kes- ternek, miután nem volt elege- nöz gazolinja a határig.

Min törte a fejét utoljára Edison?

KÜLÖNLEGES FEJÖGÉPPEL KISÉRLETEZETT MEGBETE- GÉDÉS ELÖTT A VILÁGHÍRÜ FELTALÁLÓ — 12 PERC ALATT 50 TEHENET FEJNEK MEG A CSODAGÉPPEL

Edison Alva Tamás, a 84 é- ves amerikai feltalálón a leg- újabb értesüléseink szerint már annyira elhatárolódott az ö- regszéggel járó sok mindenté- le szervi baj, hogy az orvosok a legrosszabbra készítették elő hozzátartozóit. Eppen ezért ér- dekes lesz betekintnünk en- nek a tudós lángelmének bon- szorkánykonyhájába hadd lás- suk: min törte fejét utoljára Edison? A világ legemlésebb va- ráslója nem mindig állt elő nagyjelentőségű találmányok- kal, mint a telefon vagy az iz- zólámpa, de alig mulott el esz- tendő, amikor valami nagyon gyakorlati jelentőségű újdon- sággal nem lepné meg a világot.

A rotolator működésének lé- nyege az, hogy mechanikusan, szinte megszakítás nélkül fej- megpedig minden tizenkét és fél percben ötven tehenet, te- szért hátszáznegyvenet óránként. A készülék főrésze egy 60 láb átmérőjű forgó korong melynek külső peremén 50 rekesz van megfelelő számú tehén száma- ra. Ez a főrésze a fejhelyiség- nek, melyet fedett folyosók köt- nek össze a tulajdonképeni is- tállókkal.

Legújabb találmánya szintén olyan, amely gyakorlatiágával bizonyára igen fogja érdekelni lapunk olvasóit. Alig néhány hete annak, hogy New Jersey állam West-Orange városában íróasztalán megnyomott egy- gombot és ezzel a jókora távol- ságban levő Plainsboróban mű- ködéskébe hozta az első "Roto- lator"-t, melynek az a felada- ta hogy az ottani mintafarmon gyorsan és tisztán megtegye a teheneket. Persze amerikai mé- retekben még hozzá 1680 da- rabot.

A fejés órájában a tehenek lejtős uton megindulnak sorja- ba a koronghoz, mely percen- timentiz láb sebességgel halad körbe és amint egy-egy tehén belép az előtte levő fülkébe, automatikusan nyaköv kerül rá, mely megöngzti az állatot a fejéshez. Amire az ötvendél- ténis is helyére kerül, az első- vel már végeztek is és helyét más foglalja el, ighogy a fe- jés szünet nélkül folyik tovább. Hogyan történik maga a fe- jés? Mialatt a korong lassan to- vább halad, az első, majd utána a többi tehén sorjában, először meleg majd hideg tust kap s aztán erős langyos ventiláció- val leszártják. Ezt követi a tőgy lemosása, melynél minden tehén számára külön, használat

után újra mosott vászondara- bot használnak.

Mindezek az előkészületek két és háromnegyed perccel vesznek igénybe. Most kézzel külön finom rézszűrőbe kevés mennyiségű tejet fejnek, melyet a laboratórium rögtön meg vizsgál és ha a tej hibásnak mu- tatkozik, a kifejedő mennyisé- get külön teszik. Csak akkor teszik a tehén tőgyére a szívó- csöveket melyek a fejtést végzik úgy hogy mire a korong egyet fordul, tehát tizenkét és fél perc alatt 50 tehenet megfejnek. A megfejt tehénről levezik a szívócsöveket, a nyaköv öm- működőleg kikapcsolódik és a tehén a lejtős pályán megindul a korong belseje felé, ahonnan újabb folyosókon té vissza is- tállójába. Az utvonat ugy van kiszámítva, hogy a fejéshez va- ló indulás és a visszatérés alatt a tehén annyi utat tesz meg, amennyi egészségéhez szüksé- ges.

A kifejt tejeüvedénybe ke- rül, azután súly- és ürtartalom mérőkészülékeken keresztül a palackozó helyiségbe szivaty- tyúzzák, ahol lebűtik majd pa- lackozzák. Amint tehát látható a teje az egész folyamat alatt nem kerülhet semmiféle bacil- lus, sem emberektől, sem a leve- gőből. Az egész helyiségben ózonfejlesztő gép működik, amely a fűtőkészülékkel együtt gondoskodik arról, hogy a leve- gő hőfoka és páratartalma min- dig egyenletes legyen.

A szükséges higiénikus tiszta- ságot pedig még az is biztosít- ja, hogy az egész fejkészülé- ket a csövezetekkel együtt min- den egyes fejés után először hi- deg vízzel kimosassák, azután for- ró vízzel fertőtlenítik. A tejenk már említett vegytani vizsgálá- tának kívüli minden tehenet heten- kint különleges állatorvosi vizs- gálatnak vetnek alá. Sőt még az alkalmazottakat is napon- kint vizsgálják orvosilag, két- hetenkint pedig rendszeres kil- nikai vizsgálaton mennek ke- resztül.

A fogyasztó tehát az élvezett tejenk legtekélyesebb tisztasá- gáról lehet meggyőződve. Az amerikai élelmesség természeté- sen a megfelelő reklámról is gondoskodik. A korong szállá- dan álló középső része felett

nagy üvegezett terem van, a- honnan a látogatók a legké- nyelmesebben szemlélhetik az egész fejesi folyamatot, miköz- ben akár a friss tejet, akár a feldolgozott tejtermékeket, va- jat tejjel, sajtot stb. fogyaszt- hatják.

Edison új készülékében, a ro- tolatorban tulajdonképen új dolog nincsen. Az elektromos szívógépekkel való fejes, a fe- jesí eljárás egészségügyi ellen- őrzése stb. már mind olyan dolgok, melyek jó néhány évre tekinthetnek vissza. A nagy- amerikai feltaláló, mint majd- nem mindenben, ami nevéhez fűződik, a gyakorlatiáságra töre- kedett és ezt a legnagyobb mér- tékben sikerült is neki elérnie.

FINANCAJÓNAK ADTÁK EL HAJÓRAKOMANYUKAT A CSEMPESZEK

Massachusetts állam Cotuit kikötője előtt humoros jelenet játszódott le mult pénteken haj- nalban. Egy egész kis kanadai

hajóraj érkezett éppen Cape Cod felől és előzetes megállapo- dás értelmében mindhárom mo- torosának egy nyílt tengeren várakozó nagyobb motorosa rakta volna át értékes szeszra- kományát. A megelőlt időben és helyen várta is a csempész- ket egy motoros hajó, azonban amint kiderült, lepezett csem- pész-örhajó volt, fináncokkal megrakva.

A csempészek még át is ki- állítottak a kapitánynak hogy melyik oldalon kívánja az átra- kodást. Mire azt a feleletet kap- ták, hogy akármelyikben, nagy sietséggel átrakták mindhárom motoros szeszrakományát át- rakták a vélt csempészhajóra. Mikor a háromszázadik láda fi- nom pálinkát is átmenték, a ti- tokzatos hajó kapitánya kijel- lentette, hogy a törvény nevé- ben letartóztatja valamennyi- ket és meg is indult a nagyszé- rű fogással a legelső fináncki- kötő felé.

Egy jó tanács!
HA AZT AKARJA, HOGY
PÉNZE
GYORSAN ÉS BIZTOSAN
ÉRJEN AZ ÖZAHÁBA:
KÜLDJE AZT A

"PANNONIA"
621 Main Street, Winnipeg, Man.
UTJÁN
TÁVIRATIDJ csak 75 cent
KERJEN PENZKÜLDÖVET

A COLUMBIA
MAGYAR GRAMOPHON
LEMEZEK
képviselete és főlerakata!

Az áruosztálynál
kapható:
Eredeti DIANA sőborászes
Üvego 45 cent és \$1.00.
Óhazai kassák darabja \$1.75
Piatnik játszóártya 65 cent.
Selmec pipák szárral \$1.25.
MODIANO cigarettá papír
tucata 30 cent.
MODIANO cigarettá hüvely
10 doboz \$1.25
Importált édes-nemes PAPRIKA
eredeti féllős azák 75 cent.
Erdő RÓZSA Paprika tucata 45c
M. K. DOHÁNYJÖVEDÉK
CIGARETTA és PIPA
DOHÁNYAI eredeti csomagolá-
sban: 13, 15, 20, 50, 90, 99 és 95
cent csomagokként

VIDÉKRE A SZÁLLÍTÁS
KÜLÖN MEGFIZETENDŐ!
Kérjen részletes árjegyzéket!
!! Ügyeljen a Címre!!

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzüll-
dési iroda.
Pénzülldésekkért teljes felelősséget vállalok
HAZAK, FARMOK STB. ADÁS-VÉTELET INTÉZESSE VELEM
Bármilyen ügyes-hajos dolgában forduljon hozzám:
LOUIS SZABO
BOX 244 14 Crowland Str. Welland, Ont.
A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

P É N Z
KÜLDES A VILÁG BARMELY RÉSZÉBE POSTAN VAGY
SÜRGÖNYILEG — HAJÓJELEG ELADASA AZ ÖSSZES
VONALAKRA EREDETI ÁRAKON
4% KAMATOT FIZETÜNK BE-
TÉTEKRE NÉGYEDEVI EL-
SZAMOLASSAL
THE HARBOR STATE BANK
Alapította: EMIL KISS,
4th Ave. 9th St., NEWYORK